

Briuselis, 2019 m. gegužės 24 d.
(OR. en)

9156/19

SPORT 57
SOC 354
SAN 239
JAI 496
RELEX 479
SUSTDEV 84

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Delegacijoms

Ankstesnio dokumento Nr.:	8699/19 REV1
------------------------------	--------------

Dalykas:	Europos Sąjungos Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių atstovų išvados dėl negalią turinčių asmenų galimybių sportuoti
----------	---

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl negalią turinčių asmenų galimybių sportuoti;
jas priėmė Europos Sąjungos Taryba ir Taryboje (EYCS) posėdžiavę valstybių narių
atstovai 2019 m gegužės 22–23 d.

**Europos Sąjungos Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių atstovų išvados dėl
negalią turinčių asmenų galimybių sportuoti**

**EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA IR TARYBOJE POSĖDŽIAVĘ VALSTYBIŲ NARIŲ
VYRIAUSYBIŲ ATSTOVAI,**

KADANGI

1. Manoma, kad iki 2020 m. ES gyvens 120 milijonų negalią turinčių asmenų. ES skatina užtikrinti negalią turinčių asmenų lygias galimybes ir naudojimosi galimybes. Viena iš pagrindinių jos strategijos dalių yra siekis kurti Europą be kliūčių¹.
2. Negalią turinčių asmenų dalyvavimui sporto veikloje lygiai su kitais asmenimis ypač aktualūs yra Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos (JT NTK)² 3 straipsnyje išdėstyti bendrieji principai, 2 straipsnyje pateikta universalaus dizaino apibrėžtis ir 30 straipsnyje išdėstytos konkrečios nuostatos dėl dalyvavimo kultūriniame gyvenime, aktyvaus poilsio, laisvalaikio ir sporto.
3. Europos Sąjungoje negalia ir liga dažnai nurodomos kaip priežastys nedalyvauti sporto ir fizinėje veikloje³.

¹ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1141#navItem-3>

² <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>

³ TNS Opinion & Social (2018); Sportas ir fizinis aktyvumas, Specialusis Eurobarometras Nr. 472; Europos Komisijos Švietimo, jaunimo, sporto ir kultūros generalinio direktorato, koordinuojant su Komunikacijos generaliniu direktoratu, užsakytas tyrimas; Fieldwork, 2017 m. gruodžio mėn.

4. Sportas gali būti specialiai skirtas negalią turintiems asmenims arba pritaikytas taip, kad būtų sudarytos sąlygos sportuoti negalią turintiems asmenims, neatsižvelgiant į tai, kokia yra jų fizinė, protinė ar jutiminė negalia. Tam tikromis sąlygomis negalią turintys asmenys gali sportuoti kartu su negalios neturinčiais asmenimis, o tai rodo, kad sportas yra įtraukaus pobūdžio.
5. Su socialine įtrauktimi susijusios sporto vertybės, ypač sporto vaidmuo skatinant ir integruojant mažumų ir marginalizuotų grupių integraciją, yra plačiai pripažįstamos.
6. Negalią turintiems asmenims skirtų didelių sporto renginių populiarumas padidėjo, kaip rodo pastarosios vasaros ir žiemos parolimpinės žaidynės, pritraukusios masinę TV žiūrovų auditoriją visame pasaulyje, ir negalią turintiems asmenims toliau organizuojami dideli tarptautiniai renginiai.

PABRĖŽIA, KAD

7. Tikimybė, kas negalią turintys asmenys atsidurs nepalankioje socialinėje ir ekonominėje padėtyje, yra didesnė, pavyzdžiui, jie gali susidurti su skurdu ir mažomis pajamomis, socialine atskirtimi, diskriminacija, ribotomis galimybėmis patekti į darbo rinką, ribotomis galimybėmis naudotis transportu, mažiau švietimo galimybių ir su sveikatos apsauga susijusiais aspektais. Šios problemos turi neigiamą poveikį negalią turinčio asmens galimybėms dalyvauti sporto veikloje.
8. Kiek tai tiesiogiai susiję su sporto kontekstu, negalią turintiems asmenims gali tekti įveikti įvairius iššūkius:
 - a) Sutrikimo sunkumas gali apriboti judumą ir net sukelti fizinį skausmą treniruojantis tam tikrą sporto šaką ar žaidžiant žaidimus. Šiuos veiksnius, kartu su įvairiomis kliūtimis, gali dar labiau apsunkinti neigiamas arba ribojantis savo negalios suvokimas, visų pirma dėl to, kad trūksta pasitikėjimo savo gebėjimais sportuoti.

- b) Reikia, kad asmenys, dirbantys su negalia turinčiais asmenimis su sportu susijusios fizinės veiklos aplinkoje, visų pirma, fizinio lavinimo mokytojai, sporto treneriai ir kiti sporto darbuotojai, turėtų su negalia susijusių specialių įgūdžių ir žinių.
 - c) Reikia prieinamos sporto infrastruktūros, kad ten būtų įrangos negalią turintiems asmenims treniruotis arba dalyvauti sporto renginiuose, taip pat sporto infrastruktūros, skirtos negalią turintiems asmenims sportuoti, arba sporto renginių, kuriuose negalią turintys asmenys galėtų dalyvauti.
 - d) Atsiranda papildomų finansinių išlaidų, susijusių su specializuotos sporto įrangos arba paramos paslaugų įsigijimu, be kurių nebūtų galima treniruotis ir sportuoti.
9. Dalyvavimas sporto veikloje turėtų būti vertinamas sporto, kaip fizinio aktyvumo formos, požiūriu ir dalyvavimo socialinėje veikloje požiūriu, pavyzdžiui, lankymasis sporto renginiuose arba aktyvus dalyvavimas sporto bendruomenėje kaip savanoriui, sporto klubo ar sirgalių klubo nariui.
10. Dalyvavimas sporto veikloje gali padėti gerinti negalią turinčių asmenų gerovę, fizinę ir psichinę sveikatą, kartu didinti asmeninį judumą bei autonomiją ir skatinti socialinę įtrauktį.
11. Nuo ankstyvo amžiaus praktikuojamas sportas negalią turintiems asmenims teikia papildomos naudos, nes daro teigiamą poveikį judėjimo įgūdžių ugdymui, o tai – labai svarbu gerinant bendrą asmens gyvenimo kokybę.

12. Didesnis žiniasklaidos dėmesys, skiriamas aukšto lygio negalią turinčių asmenų sporto renginiams ar negalią turintiems sportininkams, gali paskatinti žmones – tiek turinčius negalią, tiek jos neturinčius – pradėti sportuoti. Siekiant, kad negalią turintiems asmenims sportas taptų patrauklesnis, turėtų būti dedamos pastangos užtikrinti, kad mėgėjiškam sportui būtų skiriamas tinkamas žiniasklaidos dėmesys (nedarant poveikio žiniasklaidos laisvei).
13. Pagalbinės technologijos gali būti svarbios siekiant padėti negalią turintiems asmenims sportuoti tiek mėgėjų lygiu, tiek aukštu lygiu. Tačiau gali teikti pasirūpinti, kad jos būtų plačiai prieinamos ir įperkamos.
14. Svarbiausi veiksniai skatinant tvarų negalią turinčių asmenų sporto plėtojimą yra antidopingo taisyklių ir taisyklių, skirtų kovoti su susitarimais dėl varžybų baigties, įgyvendinimas ir laikymasis, taip pat užtikrinimas, kad negalios vertinimas būtų tikslus, o pagalbinės technologijos naudojamos tinkamai.
15. Savanoriška veikla yra labai svarbi parama sporto sektoriui, įskaitant negalią turinčių asmenų sportą.
16. Į strategijas ir politiką, kuriomis siekiama didinti negalią turinčių asmenų dalyvavimą sporto veikloje, svarbu įtraukti lyčių aspektą.
17. Sportas gali tapti negalią turinčių ir negalios neturinčių asmenų tarpusavio socialinių ryšių arena, todėl sportas yra vertinga priemonė įtraukčiai ir tarpusavio supratimui skatinti.

RAGINA VALSTYBES NARES, LAIKANTIS SUBSIDIARUMO PRINCIPO IR ATITINKAMAIŠ LYGMENIMIS,

18. Remti šeimos nariams, teisėtiems globėjams, asmeniniams padėjėjams, fizinio lavinimo mokytojams, treneriams, sporto darbuotojams ir kitiems atitinkamiems sporto bendruomenės dalyviams (negalią turintiems ar jos neturintiems) skirtas socialinio sąmoningumo ir švietimo kampanijas siekiant skatinti atvirą ir palankų požiūrį į negalią turinčius asmenis, taip pat dalyvavimo sporto veikloje galimybių ir naudos visiems, įskaitant negalią turinčius vaikus ir suaugusiuosius, atitinkamą supratimą. Kai tinkama, negalią turinčių asmenų šeimos nariams ir teisėtiems globėjams siūlyti pagalbą siekiant skatinti negalią turinčių asmenų dalyvavimą sporto veikloje.
19. Remti tolesnį fizinio lavinimo mokytojų, trenerių, kitų sporto darbuotojų ir savanorių, apskritai, negalią turinčių ar jos neturinčių, švietimą ir mokymą, suteikiant jiems reikiamų žinių, konkrečių įgūdžių ir tinkamą kompetencijos pripažinimą, kad jie galėtų įtraukti negalią turinčius asmenis į įvairią fizinio lavinimo ar sporto veiklą. Tokiose mokymo programose turėtų būti atsižvelgiama į skirtingus į dalyvavimą orientuotų ir į rezultatus orientuotų asmenų poreikius.
20. Imtis veiksmų siekiant užtikrinti, kad tiek negalią turintys, tiek jos neturintys asmenys turėtų prieigą prie sporto infrastruktūros, įskaitant lankymąsi sporto renginiuose, treniravimąsi ar dalyvavimą sporto veikloje. Priemonės gali apimti sporto infrastruktūros prieinamumo standartų kūrimą arba gerinimą, individualizuotos žmogiškosios paramos teikimą, lėšų skyrimą, sporto organizacijų informuotumo apie esamas ES finansavimo galimybes didinimą nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis arba atitinkamų palankesnių sąlygų sudarymą negalią turinčių sportininkų atstovų dalyvavimui atitinkamuose sporto organizacijų organuose.

21. Kai tinkama, nacionalinėse mokyklų sistemose propaguoti įtraukias sporto ir fizinio lavinimo programas, siekiant patenkinti negalią turinčių vaikų poreikius, kad būtų sudarytos lygios galimybės visiems vaikams, skatinant jų dalyvavimą su sportu susijusioje fizinėje veikloje ir skatinant juos domėtis sportu.
22. Naudoti esamus valstybių narių bendradarbiavimo kanalus siekiant skatinti keitimąsi profesinėmis žiniomis ir gerąja praktika, kad negalią turintiems asmenims sporto prieinamumas būtų didesnis.
23. Aukšto lygio ir didelio efektyvumo sportininkų klausimą nagrinėti lygių galimybių ir negalią turinčių asmenų nediskriminavimo kontekste, taip pat skatinti už sportą atsakingų institucijų valstybėse narėse bendradarbiavimą ir keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais šioje srityje.

RAGINA VALSTYBES NARES IR EUROPOS KOMISIJĄ ATITINKAMOSE JŲ KOMPETENCIJOS SRITYSE:

24. Apsvarstyti galimybę teikti finansinę paramą organizacijoms, kurios konkrečiai propaguoja sportą tarp negalią turinčių asmenų, ir įprastinėms sporto organizacijoms, kurios organizuoja sporto veiklą negalią turintiems asmenims, siekiant, *inter alia*, suartinti abi sporto bendruomenes.
25. Skatinti ir remti veiksmus, kai tinkama, ES lygmeniu, susijusius su reguliariu statistinių duomenų rinkimu ir rodiklių, susijusių sportu ir negalia, rengimu, pavyzdžiui, dalyvavimo sporto veikloje lygiu, dalyvavimo kliūtimis, negalią turinčių asmenų, registruotų sporto klubuose, skaičiumi arba domėjimosi sportu lygiu⁴.

⁴ Laikantis JT NTK 31 straipsnio

26. Apsvarstyti galimybę atitinkamų ekspertų grupių darbe nagrinėti klausimus, susijusius su visapusišku ir realiu negalią turinčių asmenų dalyvavimu sporto veikloje, įskaitant specialius įgūdžius ir mokymą, kurių reikia norint treniruoti negalią turinčius asmenis⁵.
27. Naudotis su sportu susijusia „Erasmus +“ finansavimo dalimi, siekiant propaguoti sportą tarp negalią turinčių asmenų ir keistis geriausios praktikos ir politikos pavyzdžiais tarp valstybių narių ir suinteresuotųjų subjektų; taip pat naudotis Europos socialiniais fondais, siekiant teikti profesinį mokymą sporto darbuotojams arba užtikrinti įtrauktį per sporto veiklą; naudotis Europos regioninės plėtros fondais, siekiant spręsti sporto infrastruktūros prieinamumo klausimą; ir atitinkamai panaudoti pagal programą „Europos horizontas“ finansuojamų projektų mokslinių tyrimų rezultatus, siekiant skatinti novatoriškus sprendimus, kad negalią turintys asmenys būtų įtraukti į sporto veiklą.
28. Kai tikslinga, skelbti tokias finansavimo galimybes ir finansuotų projektų rezultatus negalią turintiems asmenims, sporto organizacijoms ir kitiems atitinkamiems nevyriausybiniais subjektams.
29. Didinti informuotumą apie sporto srityje vykdomo darbo teigiamus rezultatus negalią turintiems asmenims, įskaitant teigiamą sporto poveikį negalią turinčių asmenų socialinei įtraukčiai.

RAGINA EUROPOS KOMISIJĄ

30. Toliau įtraukti sportą į būsimus pagrindinius veiksmus, kuriais bus remiama būsima politika negalios srityje remiantis iki šiol įgyta patirtimi įgyvendinant dabartinę Europos strategiją dėl negalios.

⁵ Laikantis JT NTK 30 straipsnio

31. Per ES lygmens socialinio dialogo procesus sporto klausimus aptariant su socialiniais partneriais, įtraukti ir ES politiką bei priemones, kuriomis atsižvelgiama į negalią turinčių asmenų poreikius ir skatinamas negalią turinčių asmenų ir jų atstovų organizacijų dalyvavimas⁶.
32. Pasinaudoti geriausiai visiems gyventojams pritaikyto miesto apdovanojimo iniciatyva, kad būtų atkreiptas dėmesys į miestus, kuriuose sudarytos palankesnės sąlygos negalią turintiems asmenims naudotis sporto infrastruktūra, ir įvertinti, kaip naudojimasis Europos neįgaliojo kortele gali prisidėti prie to, kad sporto renginiuose lankytųsi daugiau ir negalią turinčių asmenų.
33. Į įvairius ES lygmeniu sprendžiamus sporto klausimus įtraukti negalią turinčių asmenų sportą, pavyzdžiui, nagrinėjant klausimus dėl dvikryptės sportininkų karjeros arba sveikatinamojo fizinio aktyvumo (HEPA)⁷.

RAGINA SPORTO SEKTORIAUS ATSTOVUS

34. Glaudžiai bendradarbiaujant su negalią turinčiais asmenimis ir juos atstovaujančiomis organizacijomis, skatinti negalią turinčių asmenų dalyvavimą bendro profilio sporto veikloje visais lygmenimis⁸, siekiant prisidėti prie to, kad sporto socialinė ir švietimo funkcija būtų sėkmingai vykdoma.
35. Pasinaudoti esamais solidarumo mechanizmais, visų pirma profesionalaus sporto lygmeniu, kad būtų galima tinkamai finansuoti negalią turinčių asmenų sportą.

⁶ Laikantis JT NTK 4 straipsnio 3 dalies.

⁷ <http://www.euro.who.int/en/health-topics/disease-prevention/physical-activity/activities/hepa-europe>

⁸ Laikantis JT NTK 30 straipsnio 5 dalies.

36. Kuriant sporto turnyrų sistemas arba skatinant dalyvauti sporto veikloje apskritai laikytis įtraukaus požiūrio, skatinant imtis tokių priemonių kaip varžybų ir apdovanojimo ceremonijų rengimas negalią turintiems ir jos neturintiems sportininkams tuo pačiu metu ir toje pačioje vietoje. Laikantis tokio pat požiūrio, sudaryti palankesnes sąlygas, kai tinkama, įtraukti negalią turinčius asmenis į negalios neturinčių asmenų treniruotes ar komandas.
37. Užtikrinti, kad treniruočių, sporto ir apgyvendinimo bei maitinimo paslaugų infrastruktūra būtų prieinama⁹, ir kad būtų suteiktas tinkamai negalią turinčių asmenų poreikius tenkinantis apgyvendinimas¹⁰.
38. Didinti negalią turinčių asmenų informuotumą apie esamas jų poreikius atitinkančias sportavimo ir treniravimosi galimybes.
39. Kurti partnerystes su atitinkamais instituciniais privačiojo ar viešojo sektoriaus subjektais, kurie veikia negalios sektoriuje, kad būtų geriau suprasti negalią turinčių asmenų poreikiai ir interesai ir skatinamas didesnis dalyvavimas sporto programose¹¹.

⁹ Laikantis JT NTK 9 straipsnio.

¹⁰ Laikantis JT NTK 5 straipsnio 3 dalies.

¹¹ Laikantis JT NTK 4 straipsnio 3 dalies.

Europos Sąjungos Taryba ir Taryboje posėdžiavę valstybių narių vyriausybių atstovai primena

1. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 165 straipsnį¹², kuriame pabrėžiama sporto socialinė ir švietimo funkcija.
2. Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvenciją¹³, kurios šalis yra ES ir kuria pripažįstama, pavyzdžiui, negalią turinčių asmenų teisė lygiai su kitais asmenimis dalyvauti kultūriniame gyvenime, rekreacinėje, laisvalaikio ir sporto veikloje.
3. Europos Komisijos komunikatą „2010–2020 m. Europos strategija dėl negalios. Tolesnis siekis kurti Europą be kliūčių“, kuriame, kiek tai susiję su sportu, pabrėžiama, jog reikia pagerinti sporto prieinamumą, skatinti dalyvauti sporto renginiuose ir skatinti rengti specialiai neįgaliesiems skirtus sporto renginius¹⁴.
4. Tarybos išvadas „Parama 2010–2020 m. Europos strategijos dėl negalios įgyvendinimui“¹⁵.
5. 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1288/2013, kuriuo sukuriamą Sąjungos švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto programa „Erasmus+“ ir kuriuo panaikinami sprendimai Nr. 1719/2006/EB, Nr. 1720/2006/EB ir Nr. 1298/2008/EB¹⁶.

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A12008E165>

¹³ <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>

¹⁴ Dok. 16489/10 - COM(2010) 636 final

¹⁵ OL C 300, 2011 10 11, p. 1

¹⁶ OL L 347, 2013 12 20, p. 50

6. Tarybos rezoliuciją dėl Europos Sąjungos darbo plano sporto srityje (2017–2020 m.)¹⁷, kurioje ypatingas dėmesys skiriamas socialinei įtraukčiai.
 7. Tarybos išvadas dėl sporto vaidmens kuriant ir plėtojant aktyvią socialinę įtrauktį¹⁸.
 8. Tarybos išvadas dėl sporto įnašo į ES ekonomiką, visų pirma sprendžiant jaunimo nedarbo ir socialinės įtraukties klausimus¹⁹.
 9. Tarybos išvadas dėl sporto kaip socialinės įtraukties per savanorišką veiklą platformos²⁰.
 10. Tarybos išvadas dėl trenerių vaidmens visuomenėje²¹.
-

¹⁷ OL C 189, 2017 6 15, p. 5

¹⁸ OL 2010/C 326/04

¹⁹ OL C 32, 2014 2 4, p. 2

²⁰ OL C 189, 2017 6 15, p. 40

²¹ OL 2017/C 423/04